

فهرست مطالب

مقدمه	۱۳
فصل اول: تعریف جرم در حقوق جزا و جرم‌شناسی	۱۷
گفتار اول: تعریف جرم در حقوق جزا	۱۷
۱- تعریف لغوی جرم	۱۷
۲- تعریف جرم در قرآن و فقه	۱۷
۳- تعریف حقوقی جرم	۱۹
۴- جرم کیفری و جرم انضباطی	۲۰
۵- جرم کیفری و جرم مدنی	۲۰
گفتار دوم: ارکان جرم	۲۱
۱- رکن قانونی	۲۱
۲- رکن عنصر روانی یا معنوی	۲۲
۳- رکن مادی	۲۲
۳-۱- رفتار مجرمانه مثبت (فعل)	۲۲
۳-۲- رفتار مجرمانه منفی (ترک فعل)	۲۳
۳-۳- رفتار مجرمانه مثبت ناشی از رفتار مجرمانه منفی (فعل ناشی از ترک فعل)	۲۳
۳-۴- رفتار مجرمانه به شکل حالت	۲۵
گفتار سوم: تعریف جرم در جرم‌شناسی	۲۷
۱- تعریف جرم‌شناسی	۲۷
۲- آغاز پیدایش جرم‌شناسی علمی	۲۸
۳- علوم تشکیل دهنده ساختار جرم‌شناسی	۲۹
۴- رابطه جرم‌شناسی با علوم دیگر	۳۰
۵- شاخه‌های جرم‌شناسی	۳۰
۵-۱- جرم‌شناسی عمومی	۳۱
۵-۲- جرم‌شناسی اختصاصی	۳۱
۵-۳- جرم‌شناسی بالینی	۳۲
۵-۴- جرم‌شناسی پیشگیری	۳۲
۵-۵- جرم‌شناسی بزه دیده‌شناسی	۳۳
۵-۶- جرم‌شناسی انتقادی (حقوقی)	۳۴
۵-۷- جرم‌شناسی سبز	۳۴

۳۴.....	۵-۸- جرم شناسی زیملوژی.....
۳۷.....	فصل دوم: آثار اصل قانونی بودن جرم (در زمان)
۳۷.....	گفتار اول: عطف بماسبق نشدن قوانین کیفری و مبانی آن.....
۳۸.....	۱- اصل برائت.....
۳۹.....	۲- اصل اباحه.....
۴۰.....	۳- قاعده قبح عقاب بلایان.....
۴۱.....	۴- شرایط قاعده عطف بماسبق نشدن قوانین کیفری.....
۴۴.....	۵- موارد عطف بماسبق شدن قوانین ماهوی.....
۴۴.....	الف- قوانین تفسیری.....
۴۴.....	ب- تصریح مقنن.....
۴۵.....	پ- قوانین ملایمتر.....
۵۰.....	ت- قوانین شکلی.....
۵۶.....	گفتار دوم: تفسیر مضیق قوانین کیفری.....
۵۷.....	۱- موارد تفسیر قانون.....
۵۷.....	الف- ابهام قانون.....
۵۸.....	ب- اجمال قانون.....
۵۸.....	پ- تعارض قوانین.....
۵۸.....	ت- سکوت قانون.....
۵۹.....	۲- اقسام تفسیر از نظر مرجع تفسیر.....
۵۹.....	الف- تفسیر قانونی.....
۶۰.....	ب- تفسیر قضایی.....
۶۱.....	پ- تفسیر شخصی یا عقاید علمای حقوق.....
۶۱.....	۳- اقسام تفسیر از جهت روش.....
۶۲.....	الف- تفسیر موسع.....
۶۳.....	ب- تفسیر مضیق یا ادبی.....
۶۵.....	پ- تفسیر غایی یا منطقی یا توضیحی.....
۶۹.....	فصل سوم: آثار اصل قانونی بودن جرم (در مکان)
۶۹.....	گفتار اول: حاکمیت قوانین جزایی در قلمرو سرزمینی.....
۷۳.....	گفتار دوم: حاکمیت قوانین جزایی در قلمرو جرائم علیه منافع کشور.....
۷۶.....	گفتار سوم: حاکمیت قوانین جزایی بر اتباع ایرانی خارج از کشور.....
۷۸.....	گفتار چهارم: حاکمیت قوانین جزایی بر اتباع غیر ایرانی.....

فهرست مطالب □ ۷

گفتار پنجم: حاکمیت قوانین جزایی در قلمرو ماموران سیاسی.....	۸۰
گفتار ششم: حاکمیت قوانین جزایی در قلمرو جرائم بین المللی.....	۸۲
فصل چهارم: تقسیم جرائم بر اساس عنصر قانونی.....	۸۵
گفتار اول: جرم عمومی و جرم نظامی.....	۸۵
۱- تعریف جرم نظامی.....	۸۵
۲- آثار تفاوت جرم نظامی و عمومی.....	۹۰
الف- عدم استرداد.....	۹۰
ب- محاکم خاص.....	۹۱
پ- مجازات خاص.....	۹۴
گفتار سوم: جرم روحانی و غیرروحانی.....	۹۴
گفتار چهارم: جرم سیاسی و جرم عادی.....	۹۷
الف- ضابطه عینی.....	۹۹
ب- ضابطه ذهنی.....	۱۰۰
پ- ضابطه مختلط.....	۱۰۱
۱- تعریف جرم سیاسی در حقوق ایران.....	۱۰۲
۲- امتیازات جرم سیاسی نسبت به جرم عمومی.....	۱۰۸
۱-۲- ممنوعیت از پوشاندن لباس زندان.....	۱۰۸
۲-۲- ممنوعیت اعمال مقررات تکرار جرم.....	۱۰۹
۳-۲- غیرقابل استرداد بودن.....	۱۰۹
۴-۲- ممنوعیت بازداشت و حبس به صورت انفرادی.....	۱۰۹
۵-۲- ملاقات و مکاتبه با بستگان طبقه اول.....	۱۱۰
۶-۲- دسترسی به کتب، نشریات، رادیو و تلویزیون.....	۱۱۰
۷-۲- حضور هیات منصفه.....	۱۱۱
۸-۲- علنی بودن دادرسی.....	۱۱۲
۹-۲- رسیدگی در دادگاه عمومی.....	۱۱۲
فصل پنجم: تقسیم جرائم بر اساس عنصر مادی.....	۱۱۳
گفتار اول: جرم ساده.....	۱۱۳
گفتار دوم: جرم به عادت.....	۱۱۳
گفتار سوم: جرم مرکب.....	۱۱۴
گفتار چهارم: آثار جرم ساده، به عادت و مرکب.....	۱۱۵
۱- از جهت صلاحیت دادگاه.....	۱۱۵

- ۲- از جهت حاکمیت قانون کیفری ۱۱۵
- ۳- از جهت شمول مرور زمان ۱۱۶
- ۴- از جهت عفو عمومی ۱۱۶
- گفتار پنجم: تقسیم جرائم با توجه به طول زمان ارتکاب عنصر مادی ۱۱۶
- الف- جرم آنی ۱۱۶
- ب- جرم مستمر ۱۱۷
- پ- جرم اعتیادی ۱۱۸
- ت- جرم مرکب ۱۱۹
- ث- آثار جرم آنی و مستمر ۱۱۹
- ۱- از جهت اعتبار امر مختومه ۱۱۹
- ۲- از جهت دادگاه صالح ۱۲۰
- ۳- از جهت حاکمیت قانون کیفری ۱۲۰
- ۴- از جهت مرور زمان ۱۲۱
- گفتار پنجم: تقسیم بندی جرائم از جهت حصول نتیجه ۱۲۲
- ۱- جرم مطلق یا مادی ۱۲۲
- ۲- جرم مقید یا نتیجه ای ۱۲۲
- گفتار ششم: تقسیم جرائم از جهت مشاهده عنصر مادی ۱۲۳
- ۱- جرم مشهود ۱۲۳
- ۲- جرم غیر مشهود ۱۲۴
- ۳- آثار جرم مشهود و غیرمشهود ۱۲۵
- فصل ششم: تقسیم جرائم بر اساس عنصر روانی یا معنوی ۱۲۷**
- گفتار اول: تعریف جرم عمدی ۱۲۷
- الف- قصد مجرمانه یا سوءنیت ۱۳۰
- ب- سوء نیت عام ۱۳۰
- پ- سوء نیت خاص ۱۳۱
- گفتار دوم: تعریف جرم غیرعمدی ۱۳۳
- ۱- تقصیر، عنصر روانی جرم غیر عمد ۱۳۵
- ۲- مفهوم لغوی تقصیر ۱۳۷
- ۴- گونه‌های تقصیر ۱۳۸
- الف- بی احتیاطی ۱۳۸
- ب- بی‌مبالاتی ۱۴۰
- پ- مصادیق دیگر بی احتیاطی و بی‌مبالاتی ۱۴۱

گفتار سوم: تعریف جرم شبه عمد و در حکم آن.....	۱۴۵
گفتار چهارم: جرم خطای محض.....	۱۵۳
گفتار پنجم: عنصر روانی جرم تعزیری غیرعمدی.....	۱۵۷
فصل هفتم: شروع به جرم، جرم محال و جرم عقیم (جرائم ناتمام).....	۱۵۹
گفتار اول: قصد ارتکاب جرم.....	۱۶۰
گفتار دوم: تهیه مقدمات ارتکاب جرم.....	۱۶۱
گفتار سوم: شروع به جرم.....	۱۶۲
۱- رویکرد مادی یا عینی به شروع جرم.....	۱۶۳
۲- مزیت‌های دیدگاه عینی.....	۱۶۵
۳- ایرادات رویکرد عینی.....	۱۶۵
۴- رویکرد نفسانی یا ذهنی به شروع به جرم.....	۱۶۶
۵- مزایای رویکرد نفسانی یا ذهنی.....	۱۶۷
۶- ایرادات رویکرد نفسانی یا ذهنی.....	۱۶۸
۷- رویکرد ترکیب یا مختلط.....	۱۶۸
۸- نقش عدم ترک ارادی در شروع به جرم.....	۱۷۱
۹- مجازات شروع به جرم.....	۱۷۴
الف- مجازات شروع به جرم موجب مجازات سالب حیات، حبس دائم یا حبس تعزیری درجه یک تا سه.....	۱۷۴
ب- مجازات شروع به جرائم موجب مجازات قطع عضو یا حبس تعزیری درجه چهار.....	۱۷۷
پ- مجازات شروع به جرائم موجب مجازات شلاق حدی یا حبس تعزیری درجه پنج.....	۱۷۸
ت- عدم مجازات شروع به جرائم مستوجب مجازات تعزیری درجه ۶ تا ۸.....	۱۷۹
ث- عدم مجازات شروع به جرائم مستوجب مجازات تعزیری درجه ۱ تا ۵ فاقد مجازات حبس.....	۱۸۰
۱۰- شروع به جرم، به عنوان جرمی مستقل.....	۱۸۰
۱۱- نکات مهم در مورد شروع به جرم.....	۱۸۱
گفتار دوم: جرم محال.....	۱۸۶
۱- شرایط تحقق جرم محال.....	۱۸۷
۱-۱- ورود مرتکب به عملیات اجرایی جرم.....	۱۸۷
۲-۱- ادامه عملیات اجرایی جرم تا انتها.....	۱۸۹
۳-۱- وجود موضوع جرم.....	۱۸۹

۱۹۱	۴-۱- وجود مانع
۱۹۲	۵-۱- بی اطلاعی مرتکب از وجود مانع
۱۹۳	۲- مجازات جرم محال
۱۹۳	گفتار سوم: جرم عقیم
۱۹۵	گفتار چهارم: تشابه و تفاوت جرائم ناتمام
۱۹۵	۱- تشابه جرائم ناقص
۱۹۵	۲- تفاوت جرائم ناقص
۱۹۶	گفتار پنجم: جرم کامل یا تام
۱۹۹	فصل هشتم: عوامل موجهه جرم
۱۹۹	گفتار اول: مفهوم عوامل موجهه جرم
۲۰۲	الف- تفاوت مسوولیت کیفری و مدنی
۲۰۳	ب- وجوه مشترک مسوولیت مدنی و کیفری
۲۰۳	پ- تفاوت عوامل موجهه جرم و عوامل رافع مسوولیت کیفری
۲۰۴	گفتار دوم: اضطرار
۲۰۴	۱- مفهوم اضطرار
۲۰۷	۲- شرایط اضطرار
۲۰۷	الف- خطر شدید
۲۰۸	ب- فعلیت یا قریب الوقوع بودن خطر
۲۰۸	پ- عدم دخالت عمدی مضطر در ایجاد خطر
۲۰۹	ت- متعلق خطر
۲۰۹	ث- غیر مشروع و غیرقانونی بودن خطر
۲۱۰	ج- ضرورت رفتار مجرمانه
۲۱۰	چ- تناسب رفتار مجرمانه
۲۱۱	ح- عدم شدید بودن رفتار مجرمانه نسبت به خطر ایجاد شده
۲۱۲	خ- عدم مغایرت دفع خطر با تکلیف قانونی
۲۱۴	۳- تفاوت اضطرار با اکراه یا اجبار
۲۱۴	۴- تفاوت اضطرار با دفاع مشروع
۲۱۵	گفتار سوم: دفاع مشروع
۲۱۶	الف- نظریه اکراه
۲۱۷	ب- نظریه ادای حق
۲۱۹	پ- موضوع دفاع مشروع
۲۱۹	۱- نفس

۲۲۰	۲- عرض
۲۲۰	۳- ناموس
۲۲۰	۴- مال
۲۲۱	۵- آزادی تن
۲۲۱	۶- نزدیکان
۲۲۳	۷- مسئول دفاع از دیگری
۲۲۳	۸- فرد ناتوان
۲۲۴	۹- شرایط تجاوز یا تهاجم
۲۲۶	۱۰- شرایط دفاع
۲۳۲	۱۱- خروج مدافع از میزان دفاع
۲۳۴	۱۲- منظور از اصل دفاع
۲۳۵	۱۳- دفاع در برابر دیوانه و صغیر
۲۳۶	۱۴- دفاع برابر مکره یا مضطر
۲۳۶	۱۵- امکان فرار مدافع
۲۳۸	۱۶- دفاع از دیگری
۲۳۹	۱۷- مسوولیت کیفری و مدنی مدافع مشروع
۲۴۰	۱۸- دفاع در برابر قوای دولتی
۲۴۲	گفتار چهارم: اجرای حکم قانون
۲۴۴	گفتار پنجم: اجرای قانون اهم
۲۴۵	گفتار ششم: اجرای دستور آمر
۲۴۶	الف- قانونی بودن امر
۲۴۶	ب- عدم انحصار امر آمر به قوانین جزایی
۲۴۶	پ- ذیصلاح بودن آمر
۲۴۷	ت- خلاف شرع نبودن امر آمر
۲۴۸	ث- صدور امر آمر به صور قانونی
۲۴۹	ج- اشتباه قابل قبول
۲۵۵	گفتار هفتم: رضایت مجنی علیه
۲۵۷	۱- رضایت در جرائم منافی عفت
۲۵۸	۲- رضایت در جرائم علیه تمامیت جسمانی
۲۵۹	۳- رضایت در عملیات ورزشی
۲۶۰	۴- رضایت در اعمال جراحی و طبی
۲۶۵	گفتار هشتم: اقدامات والدین و اولیای قانونی علیه صغار و مجانین
۲۶۷	فهرست منابع